

Aan het college van burgemeester en wethouders van Lansingerland
Postbus 1
2650 AA Berkel en Rodenrijs

Ons kenmerk: ASD24.B.006

Betreft: Advies ASD - Beleidsplan Kansrijk Opgroeien

Lansingerland, 19 december 2024

Geacht college,

Op 25 november 2024 ontving de ASD de adviesaanvraag met betrekking tot het concept beleidsplan Kansrijk Opgroeien. De gemeente vraagt om overwegingen mee te geven ten aanzien van het concept beleidsplan. De vijf uitgangspunten in de uitgangspuntennotitie zijn vertaald naar vijf prioriteiten die uitgewerkt zijn in opgaven. Na vaststelling van het beleidsplan worden die nader uitgewerkt in een uitvoeringsplan.

Op 15 april jl. en 17 juni jl. gaf de ASD al een aantal overwegingen mee.

Op 15 april spraken we met de gemeente over het ontbreken van een sociaal netwerk bij gezinnen en welke problemen dat met zich meebrengt, de schaamte van tegenwoordig om over problemen met elkaar te praten, de mogelijke meerwaarde van stevige sociale teams en het belang van preventie. Ook gaven we aan dat de uitgangspunten niet nieuw zijn en dat we benieuwd zijn hoe we het nu anders gaan doen en dat veel afhangt van het daadwerkelijke uitvoeringsplan.

Op 17 juni gaven we nog als overwegingen mee dat gezocht wordt naar oplossingen voor de groeiende problematiek en vraag naar ondersteuning door jeugdigen en hun ouders. Wat we misten was een studie naar de oorzaken van deze groei, waardoor het lastig is om aan te geven of beschreven beleid past bij deze oorzaken. Inmiddels is er meer onderzoek gedaan naar de oorzaken. We realiseren ons dat een cultuurverandering in de samenleving niet door de gemeente alleen kan worden ingezet. We denken wel dat het goed is als de gemeente kijkt waar ze wél iets kan doen en of dit aansluit bij de oorzaken van de toenemende vraag naar jeugdhulp. Ouders voor wie opvoeden nu moeilijk is, om welke reden dan ook, vinden dat over een jaar ook nog moeilijk. We zouden dan ook graag zien dat er in het beleid wordt gesproken over handreikingen richting ouders om hen te ondersteunen en de verwachtingen naar hen reëler te laten zijn.

Nu legt de gemeente 4 adviesvragen aan de ASD voor.

Alvorens antwoord te geven op de adviesvragen willen wij het volgende opmerken.

Het beleidsplan is een mooi plan waar niemand tegen kan zijn. Maar het is vrijblijvend zonder operationeel uitvoeringsprogramma met budgettaire onderbouwing. Met deze disclaimer gaan wij graag op de adviesvragen in en geven wij per vraag de antwoorden hieronder.

Adviesvraag 1:

De ASD gaf bij de uitgangspuntennotitie aan dat de gemeente goed moet kijken waar zij een rol heeft en waar de samenleving een rol heeft.

Vindt de ASD dat dit duidelijk terugkomt in het beleidsplan?

Advies ten aanzien van vraag 1:

Waar het beleidsplan spreekt van het faciliteren van een veerkrachtige en inclusieve samenleving, van het bijdragen aan een opvoedklimaat waarin ouders zich toegerust voelen, van het stimuleren van het benutten van sociale netwerken en van het versterken van de lokale sociale basis blijkt dat er een duidelijke rol verschuiving is van de gemeente naar de samenleving.

De reden voor wijzigingen in het beleid is met name ingegeven door kosten die te hoog oplopen. Wanneer je je baseert op toenemende kennis over de oorzaken (waar we eerder over spraken in onze reactie van 17 juni jl.) voor de oplopende vraag om hulp dan kun je, en dan om reden dat je kinderen en hun ouders een stabiele basis gunt, als bijvangst, met minder geld toe. Dat is ook het thema van de thema-avond die de ASD op 5 februari 2025 organiseert met een lezing over “alledaags opvoeden”.

De ASD is van mening dat voor het inzetten van nieuw beleid, kennis over de oorzaken van een toenemend beroep op jeugdhulp essentieel is. Dit onderdeel mist de ASD nog in het beleidsplan.

Adviesvraag 2:

Kan de ASD adviezen meegeven aan het college voor de uitvoering van prioriteit 1:

We faciliteren als gemeente een veerkrachtige en inclusieve samenleving waarin jeugdigen kansrijk kunnen opgroeien.

Advies ten aanzien van vraag 2:

De ASD onderschrijft het belang van een veerkrachtige en inclusieve samenleving.

De ASD vindt het belangrijk om extra aandacht te vragen voor kwetsbare groepen in de samenleving. Extra inspanning zal nodig zijn om inwoners die onvoldoende veerkracht hebben en inwoners die niet vanzelfsprekend in onze samenleving worden opgenomen een steuntje in de rug te geven. Inzet op preventie zal hierbij leidend moeten zijn zodat minder teruggevallen behoeft te worden op de schaarse geïndiceerde jeugdhulp als verwoord in prioriteit 5. Specifieke aandacht vraagt de ASD in het kader van gezondheid en bewegen voor de problematiek van obesitas bij kinderen.

De ASD vraagt extra aandacht voor het belang van Jongerenparticipatie. De ASD is benieuwd op welke manier de gemeente hier invulling aan denkt te gaan geven.

Adviesvraag 3:

Kan de ASD adviezen meegeven aan het college voor de uitvoering van prioriteit 2: We dragen als gemeente bij aan een opvoedklimaat waarin ouders zich toegerust voelen om hun kinderen te begeleiden naar volwassenheid.

Advies ten aanzien van vraag 3:

We verwijzen naar de antwoorden op de vragen 1 en 2.

Om ouders beter toe te rusten zal duidelijk moeten zijn wat ouders nodig hebben en voorafgaand daaraan wat de oorzaak is van de oplopende vraag om hulp.

Met nadruk wil de ASD wijzen op de rol van consultatiebureaus en (voor)schoolse opvang om ouders te bereiken en te informeren.

De ASD wil voorts nog wijzen op het belang van de inzet van ervaringsdeskundigen.

Adviesvraag 4:

Kan de ASD adviezen meegeven aan het college voor de uitvoering van prioriteit 3: We stimuleren als gemeente dat gezinnen hun sociale netwerk benutten en daarmee regie op hun eigen leven behouden.

Advies ten aanzien van vraag 4:

Niet iedereen heeft een sociaal netwerk waardoor het inzetten daarvan geen kans heeft. Het ontwikkelen en vergroten van een sociaal netwerk is niet voor iedereen vanzelfsprekend. Gezondheids- en financiële problemen zorgen eerder voor een verkleining van het netwerk, dan een uitbreiding ervan. Extra inspanning zal nodig zijn om daarbij behulpzaam te zijn.

De ASD adviseert om een start te maken met het opbouwen van sociale netwerken bijvoorbeeld door te investeren in opbouwwerk of zoals de lief-en-leed straten dat doen en tevens om als gemeente te ondersteunen op afstand.

We hopen U hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

We zien graag uw reactie tegemoet,

Met vriendelijke groet,

Adviesraad Sociaal Domein Lansingerland
Marijke Bovens, voorzitter ASD Lansingerland

ASD Lansingerland
Postbus 295
2650 AG Berkel en Rodenrijs